

Dosarul nr. 2ra-36/22
2-21036604-01-2ra-11012022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. D. Crigan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, O. Cojocaru, R. Pulbere)

ÎNCHEIERE

16 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Vladimir Bogdan,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Vladimir Bogdan împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 19 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Vladimir Bogdan și a fost menținută hotărârea din 04 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 11 martie 2021 Vladimir Bogdan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin hotărârea din 03 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze și să-i achite pensia, începând cu anul 2007.

A menționat că, prin încheierea din 16 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, iar prin decizia din 15 iulie 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost respins recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută încheierea instanței de apel.

A susținut că, la 23 iulie 2020 a recepționat, prin intermediul ÎS „Poșta Moldovei”, răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 1-03/10-7711 din 16

iulie 2020, din care rezultă refuzul executării hotărârii din 03 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani privind recalcularea și achitarea pensiei.

A afirmat că, în aceeași zi a depus la Curtea de Apel Chișinău și la Casa Națională de Asigurări Sociale referința la refuzul menționat, anexând informația Ministerului Afacerilor Interne nr. 44/15-B1193/19 din 24 iunie 2019 cu privire la majorarea salariului colaboratorului de poliție în exercițiu similar în perioada anilor 2007-2020 și informația cu privire la indexarea pensiilor pensionarilor MAI în perioada anilor 2007-2020.

A notat că, Casa Națională de Asigurări Sociale nu poate avea dificultăți în executarea hotărârii judecătorești, or, deține toate documentele necesare pentru a recalcula pensia, astfel, argumentele referitor la imposibilitatea recalculării pensiei sunt nefondate.

A relatat că, la 21 august 2020 a aflat despre demersul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. II-03/10-8466 din 04 august 2020 depus la Curtea de Apel Chișinău privind explicarea modalității executării hotărârii din 03 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, însă acesta urma a fi depus după competență la instanța emitentă, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani.

Consideră că, i-a fost încălcat dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, or, hotărârea din 03 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a devenit irevocabilă la 15 iulie 2020, la adoptarea deciziei Curții Supreme de Justiție, astfel, timp de 12 luni nu i se recalculează pensia.

A solicitat constatarea încălcării dreptului său la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 03 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și repararea prejudiciului moral în sumă de 10000 de lei.

Prin hotărârea din 04 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă acțiunea depusă de către Vladimir Bogdan ca fiind neîntemeiată.

La 11 iunie 2021 Vladimir Bogdan a declarat apel nemotivat, iar la 20 septembrie 2021 a declarat apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

Prin decizia din 19 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Vladimir Bogdan și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Instanța de apel a reținut că, executarea hotărârii din 03 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani nu a fost inițiată, or, cererea privind inițierea procedurii de executare a hotărârii judecătorești a fost depusă de către Vladimir Bogdan la 15 aprilie 2020, pe când încheierea din 16 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 03 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost contestată cu recurs la 20 mai 2020, astfel, hotărârea primei instanțe nu a devenit irevocabilă și, respectiv, nu putea fi inițiată procedura de executare.

Totodată, instanța de apel a relevat că, argumentul apelantului precum că, de la data pronunțării deciziei din 15 iulie 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost

respins recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută încheierea din 16 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău și pînă la adresarea lui cu cerere de chemare în judecată au trecut 07 luni și 24 de zile, însă hotărârea judecătorească nu a fost executată, nu poate fi luat în considerare, deoarece careva probe în confirmarea depunerii cererii privind executarea hotărârii judecătorești după rămânerea irevocabilă a hotărârii din 03 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani în cauza dată nu au fost prezentate. Mai mult, chiar din cererea apelantului din 24 noiembrie 2020 privind explicarea hotărârii din 03 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, soluționată prin încheierea din 25 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și decizia din 01 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, se constată apariția dificultăților de caracter normativ în executarea hotărârii judecătorești, prin urmare, argumentul apelantului referitor la lipsa acestora este vădit nefondat.

Astfel, instanța de apel a considerat că, argumentele invocate în cererea de apel nu au suport probatoriu, iar circumstanțele cauzei stabilite evidențiază că, apelantului nu i-a fost încălcat dreptul la executare în termen a hotărârii judecătorești.

La 23 decembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Vladimir Bogdan a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate.

A menționat că, instanța de apel eronat a făcut trimitere la art. 435 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

A susținut că, în conformitate cu art. 254 alin. (1) din Codul de procedură civilă, rămân definitive hotărârile judecătorești emise în primă instanță, supuse apelului, după examinarea cauzei în apel, iar în conformitate cu art. 255 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească se execută, în modul stabilit de lege, după ce rămâne definitivă, cu excepția cazurilor de executare imediată după pronunțare.

A afirmat că, hotărârea din 03 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a devenit definitivă după examinarea cauzei în apel, unde prin încheierea din 16 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale și această hotărâre a devenit pasibilă de a fi executată.

A relevat că, din considerentele enunțate, a inițiat procedura de executare a hotărârii din 03 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând executarea de mai multe ori și prin mai multe modalități: la 15 aprilie 2020 - prin depunerea cererii în adresa Curții de Apel Chișinău, ca instanță competentă de executarea hotărârilor judecătorești; la 23 iulie 2020 - prin depunerea referinței în adresa CNAS și Curții de Apel Chișinău privind refuzul CNAS la executarea hotărârii judecătorești; la 22 august 2020 - prin depunerea referinței în adresa CNAS și Curții de Apel Chișinău privind explicarea hotărârii judecătorești; la 09 noiembrie

2020 - prin depunerea plângerii în adresa Curții de Apel Chișinău privind executarea hotărârii judecătorești.

A notat că, după depunerea cererii de chemare în judecată la 09 martie 2021, a mai depus cereri cu privire la executarea hotărârii judecătorești și, anume, la 29 martie 2021 - prin depunerea cererii repetate în adresa CNAS și Curții de Apel Chișinău privind executarea hotărârii din 03 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani), la 12 iulie 2021 - prin depunerea cererii repetate în adresa CNAS și Curții de Apel Chișinău privind executarea hotărârii din 03 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și la 12 noiembrie 2021 - prin depunerea cererii repetate în format electronic în adresa CNAS și Curții de Apel Chișinău privind executarea hotărârii din 03 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

A declarat că, însăși instanța de apel, prin decizia recurată, a confirmat că, la 13 iunie 2020 Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa CNAS notificarea privind executarea hotărârii din 03 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

A relevat că, instanța de apel se contrazice singură pe ea, afirmând eronat că, la explicarea hotărârii din 03 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, prin încheierea din 25 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și decizia din 01 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a constatat apariția dificultăților în executarea de către CNAS a hotărârii din 03 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

A invocat că, în încheierea din 25 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost stipulat că, conținutul hotărârii este clar și nu conține dispoziții contradictorii, este formulat explicit și nu necesită explicații suplimentare referitor la sensul, extinderea sau aplicarea dispozitivului hotărârii.

A mai invocat că, prin decizia din 01 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins recursul declarat de către CNAS împotriva încheierii enunțate, deoarece din hotărârea primei instanțe clar rezultă care motive au stat la baza emiterii unei asemenea soluții, iar constatările expuse sunt certe, exprese, prin urmare, nu lasă loc de interpretare.

A specificat că, CNAS nu putea și nu poate nici astăzi să întâmpine careva dificultăți la executarea hotărârii judecătorești cu privire la recalcularea pensiei sale, deoarece în anul 2016 aceasta a propus Guvernului și Parlamentului Republicii Moldova crearea unui organ unic, pe baza CNAS, de administrare a procesului de stabilire, calculare, recalculare și plată a pensiei, reunind cele 7 instituții responsabile de acest domeniu.

A menționat că, o confirmare a lipsei dificultăților în acțiunile CNAS de recalculare a pensiei sale servește și răspunsul Ministerului Afacerilor Interne nr.44/15-B-3644 din 02 noiembrie 2021.

A susținut că, ținând cont de jurisprudența sa în cazurile similare, Curtea Supremă de Justiție a reținut că, în viziunea Curții Europene, executarea unor hotărâri judecătorești obligatorii și executorii care implică achitarea unor despăgubiri bănești de către autoritățile statului nu este considerată ca fiind o

procedură complexă. În contextul dat, o întârziere în executarea unei hotărâri ar putea fi justificată de circumstanțele speciale. Dar, întârzierea nu poate, astfel, încât să prejudicieze esența dreptului protejat conform art. 6 §1 din Convenție (Immobiliare versus Italy, nr. 22774/93, § 74).

A afirmat că, sub aspectul dat, este relevant speței jurisprudența CtEDO (cauza Metaxas versus. Grecia, nr. 8415/02), în care s-a indicat că nu poate fi trecut cu vederea că, reclamantul ar trebui să recurgă la o procedură de executare forțată pentru a obține rambursarea creanțelor sale.

A notat că, în viziunea Curții Europene în cauza Karahalios versus Grecia, nr.62503/00 din 11 decembrie 2003, nu este oportun de a cere unui individ, care a obținut o creanță împotriva statului, în urma unei proceduri judiciare, să mai angajeze și o procedură de executare forțată pentru a obține o satisfacție, iar o executare tardivă nu poate remedia omisiunea autorităților de a se conforma o lungă perioadă de timp unei hotărâri judecătorești și nu poate fi apreciată ca o reparație adecvată.

A relatat că, din analiza ipotezei reținute de către Curtea Europeană se constată că, debitorului nu-i poate fi imputată imposibilitatea executării unei hotărâri judecătorești din anumite motive, deoarece obligația instituită de lege printr-o hotărâre definitivă pronunțată de instanțele naționale prevalează față de opinia autorităților administrative, iar acestea sunt obligate să se conformeze în întregime sau să asigure executarea.

A declarat că, de la adoptarea deciziei din 15 iulie 2020 a Curții Supreme de Justiție și pînă la depunerea de către el a cererii de chemare în judecată din 09 martie 2021 cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral au trecut 07 luni și 24 de zile.

A considerat că, prejudiciul moral cauzat prin încălcarea dreptului său la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești constituie 10000 de lei, quantum stabilit rezultând din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în cazurile de neexecutare, ca rezultat al afectării sale pe plan fizic, psihic, social și familial, în urma gravității suferințelor psihice și fizice (retrairi psihice permanente, insomnia și alte incomodități, lipsa finanțelor necesare pentru un trai decent, etc.).

A invocat că, în temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, este cert că, prin neexecutarea de către debitor a unei hotărâri judecătorești atrage după sine acordarea creditorului unei satisfacții echitabile, care constituie o indemnizație pentru despăgubirea suportată în rezultatul imposibilității obiective de executare. Acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Quantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei contestate la 20 decembrie 2021 (f.d.180).

Astfel, recursul declarat la 23 decembrie 2021 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Vladimir Bogdan nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat asupra deciziilor instanței de apel are caracter nedevalidativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către Vladimir Bogdan, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Vladimir Bogdan ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Vladimir Bogdan se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic